

Rekonstrukce zahrady v přírodním stylu na ZŠ Tyršova, Kuřim

Rekonstrukce probíhají na základě projektů, které vznikly ve spolupráci se zřizovatelem školy jako reakce na dotační výzvu Státního fondu životního prostředí na realizaci školních zahrad v přírodním stylu. (dotační výzva č.7/2019: Přírodní zahrady. Tato výzva byla vyhlášena Ministerstvem životního prostředí prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR.) Výuka ve škole v současnosti probíhá ve dvou budovách v Kuřimi, jednak na ulici Komenského, kde se učí žáci 1. až 3. ročníku, a také na ulici Tyršova, kterou navštěvují žáci 4. a 5. tříd a žáci druhého stupně. U obou těchto budov probíhá rekonstrukce zahrad formou dvou samostatných projektů, i když mají velmi mnoho společného.

Podpora v RVP pro využití zahrad

Výuka na školách probíhá na základě školního vzdělávacího programu (ŠVP) jako nejdůležitějšího strategického dokumentu, v němž jsou stanoveny hlavní cíle vzdělávání na škole, představen učební plán i jednotlivé vyučovací předměty. Vzniká jako výsledek práce celého pedagogického sboru, avšak nelze si jej vytvořit zcela libovolně. Musí vycházet z Rámcového vzdělávacího programu (RVP) schváleného MŠMT.

A právě již v RVP nachází oporu potřeba vybudování a využívání školních zahrad během výuky. Nejvíce je zastoupena v oblasti Člověk a svět práce v obsahu Pěstitelské práce. Jejich náplní je pozorování přírody, péče o nenáročné rostliny, jednoduché pěstitelské činnosti a pěstitelské pokusy, půda a její zpracování, pěstování rostlin na zahradě. V RVP jsou přímo vymezeny podmínky pro jeho uskutečňování a mezi speciální učebny a prostory patří i pozemky pro zahradnickou činnost. Nicméně zahrady lze využít také v přírodovědném vzdělávání, které patří do oblasti Člověk a příroda a v rámci průřezových témat enviromentální výchovy.

Postup při zpracování projektu

Při zpracování projektu se bylo nutné nejprve pečlivě seznámit s dotační výzvou a s podmínkami v této výzvě vymezenými. Pak následovalo jednání mezi koordinátorem EVVO a vedením školy, ze kterého vzešlo rozhodnutí pokusit se do těchto projektů zapojit. Celá situace byla projednána i se zástupci zřizovatele školy, u kterých jsme našli podporu. Nejprve jsme se domluvili na určité předběžné představě, které plochy by byly pro zpracování vhodné a k jakým účelům by se nově upravené prostory měly využívat. Naše hrubé představy jsme pak ladili do detailů již se zahradní architektkou z projektové společnosti, kteří nám pomohli se zpracováním projektu. Do fáze plánování jsme pak zapojili i veřejnost, především z řad rodičů na jednom ze setkání rodičovské kavárny. Zde byli návrhy a možnosti představeny, rodiče se pak zapojili také do diskuse a svými připomínkami, dotazy a návrhy nás posunuli ke konkrétnějším výsledkům. Svě názory mohli vyjádřit i žáci formou výtvarného zpracování vlastních návrhů. Ty byly velmi pestré a mnohdy fantazijní, my však museli dodržet podmínky

dotační výzvy i to, že se o zpracovaný prostor dokážeme v budoucnu postarat sami. Ač bazén, fontána či vodotrysk byly zajímavými nápady, z praktických důvodů nemohly být použity. Přesto se objevily i návrhy, které se příliš od konečného řešení neliší.

Poté byly písemnou formou zpracovány 2 projekty, které byly v termínu odeslány k posouzení přes Agendový informační systém SFŽP ČR (Státní fond životního prostředí). Jeden se týkal Atria na ulici Tyršova a druhý zahrady za budovou na ulici Komenského. Oba projekty byly úspěšně schváleny a my se stali oprávněnými příjemci dotace. Zřizovatel vypsal výběrové řízení na veřejnou zakázku Rekonstrukce zahrady v přírodním stylu. Vítězná firma se postarala o terénní úpravy a přípravu pozemku, stavební práce a umístění vzdělávacích prvků i výsadbu dřevin a některých bylin. Ač původním plánem vycházejícím z podmínek výzvy je participace veřejnosti i žáků ve všech fázích projektu, nebylo možné veřejnost zapojit vzhledem k hygienickým podmínkám a vládním opatřením spojených s výskytem nového onemocnění ve společnosti Covid–19. Proto většina prací při přeměnách prostoru byla zadána firmě. Zůstaly volné pouze plochy a záhony pro sezonní pěstování, které by měly být náplní práce společně v prezenčním vzdělávání.

Následnou péči a údržbu budou zajišťovat žáci společně s vyučujícími v rámci pracovních činností.

Návrh úprav

Navrhované úpravy zahrad vychází z filozofie přírodních zahrad. Cílem navržených úprav je vylepšit možnosti výuky a podpořit další poznávací aktivity dětí ve venkovním prostředí zahrady. Důraz je kladen na celoroční využitelnost zahrady. Náplň bude koncipována tak, aby reagovala na proměny přírody v průběhu roku a nabízela dětem podněty k pozorování i různým aktivitám.

PŘÍLOHA 1

Fotodokumentace stavu před rekonstrukcí na Komenského

PŘÍLOHA 2

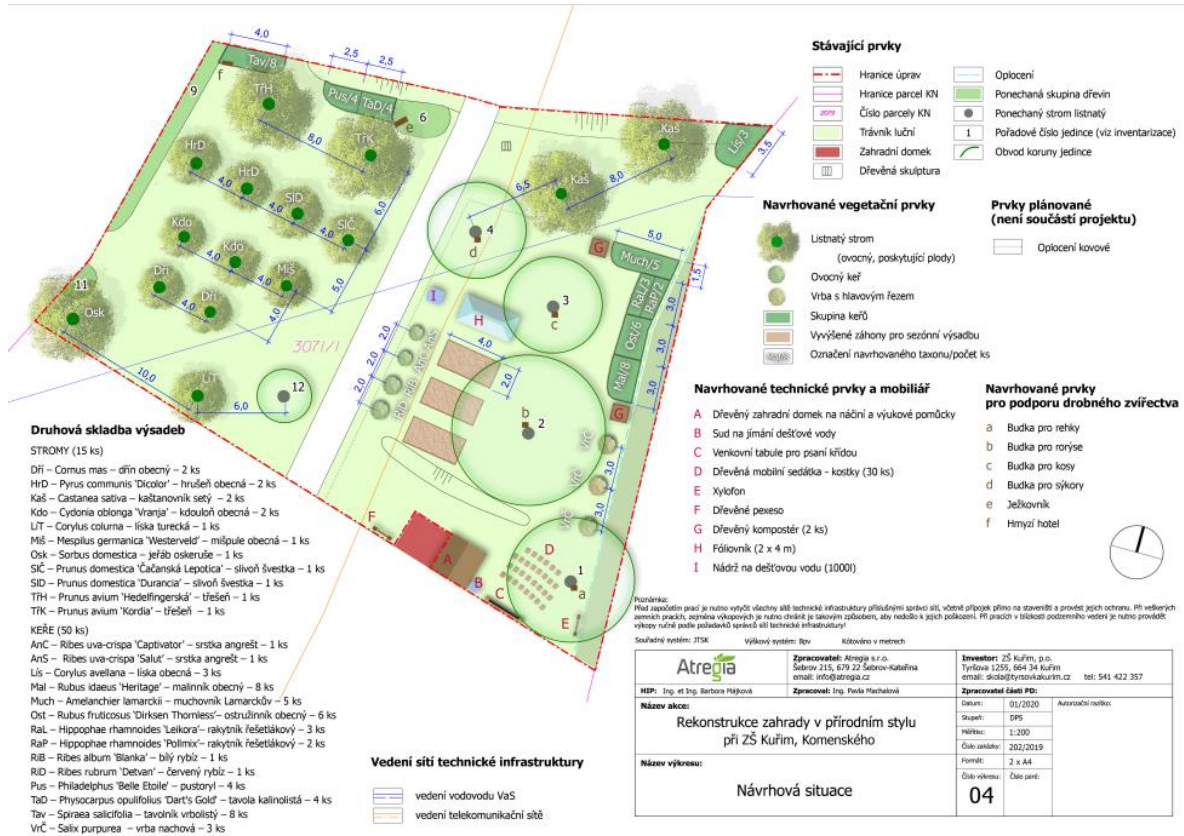
Fotodokumentace Atria před rekonstrukcí

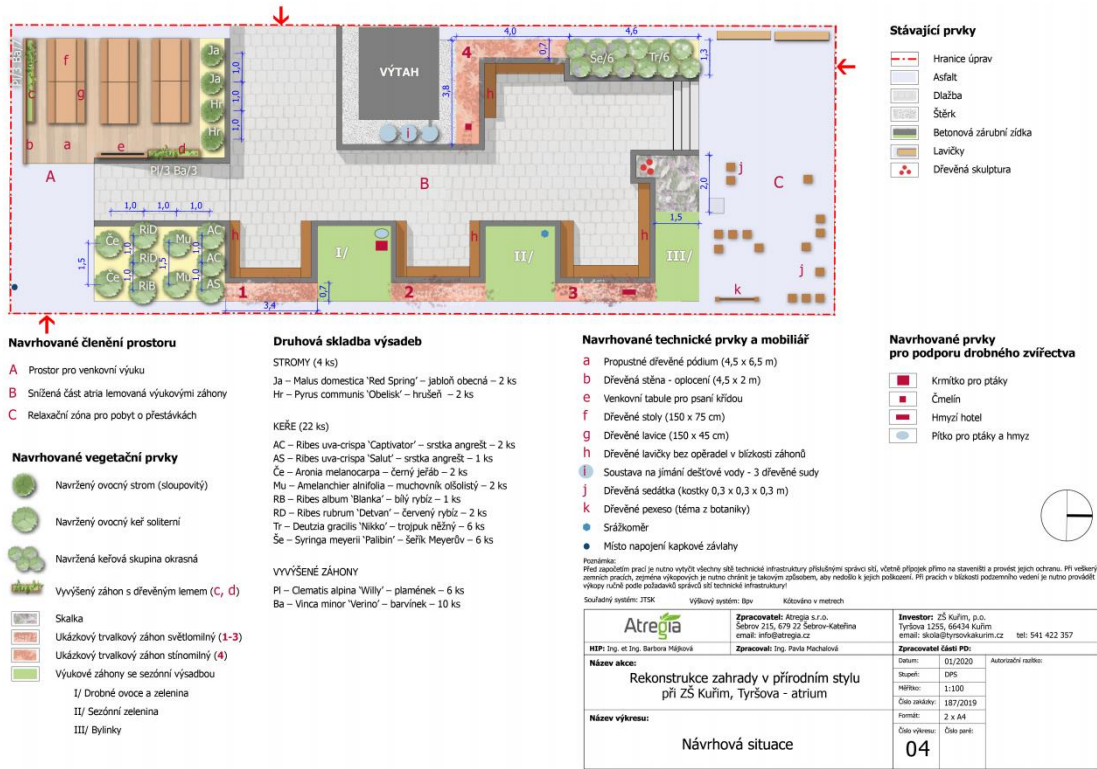
PŘÍLOHA 3

Návrhová situace Komenského

PŘÍLOHA 4

Návrhová situace Atrium

PŘÍLOHA 5 - Fotodokumentace stavu během rekonstrukce a po rekonstrukci na Komenského

PŘÍLOHA 6 - Fotodokumentace Atria v průběhu rekonstrukce a po rekonstrukci

PRÍRODNÍ ZAHRADA
„nepoužívá pesticidy - ona bude opožďovat rosty“

CERTIFIKÁT K ZAHRADNÍ PLAKETĚ

ZAHRADA *ATRIUM*
 SPLŇUJE NÁSLEDUJÍCÍ KRITÉRIA „PRÍRODNÍ ZAHRADY“:

ZÁKLADNÍ KRITÉRIA
 musí být splněno všechno kritéria

- nepoužívat pesticidy
- nepoužívat řešení k úpravě a obohacování půdy
- nepoužívat lehké rozpustné minerální hnojivo

PRVKY PŘÍRODNÍ ZAHRADY
 musí být dosaženo minimálně 5

- živý plot z plných kaňů
- přirozená louka, prvky louky
- ponechání divokých porostů
- divoký koutek
- mimoládná stanoviště (vlhká nebo suchá)
- listnaté stromy
- květiny a kvetoucí travky

OBHOSPODAROVÁNÍ A UŽITKOVÁ ZAHRADA
 musí být dosaženo minimálně 5

- kompost
- „domečky“ pro zvířecí pomocníky
- využití dešťové vody
- užívání k přirodě šetrných materiálů a postupů
- mulčování
- zeleninové zbytky a bylinky
- ovocné zahrada a bobulové keře
- smíšená kultura/sitížení plodin/zelené hnojení

Místo, datum: *13.5.2021* Certifikát předal/a: *[Signature]*

Tento dokument byl vytvořen v rámci projektu „Přírodní zahrady bez hranic“. Projekt je spolufinancován z prostředků ERDF Evropské unie v rámci programu přeshraniční spolupráce. Cíl Evropské územní spolupráce Česká republika-Rekousko 2007-2013.

PRÍRODNÍ ZAHRADA
„nepoužívá pesticidy - ona bude opožďovat rosty“

CERTIFIKÁT K ZAHRADNÍ PLAKETĚ

ZAHRADA *KOMENSKÉHO*
 SPLŇUJE NÁSLEDUJÍCÍ KRITÉRIA „PRÍRODNÍ ZAHRADY“:

ZÁKLADNÍ KRITÉRIA
 musí být splněno všechno kritéria

- nepoužívat pesticidy
- nepoužívat řešení k úpravě a obohacování půdy
- nepoužívat lehké rozpustné minerální hnojivo

PRVKY PŘÍRODNÍ ZAHRADY
 musí být dosaženo minimálně 5

- živý plot z plných kaňů
- přirozená louka, prvky louky
- ponechání divokých porostů
- divoký koutek
- mimoládná stanoviště (vlhká nebo suchá)
- listnaté stromy
- květiny a kvetoucí travky

OBHOSPODAROVÁNÍ A UŽITKOVÁ ZAHRADA
 musí být dosaženo minimálně 5

- kompost
- „domečky“ pro zvířecí pomocníky
- využití dešťové vody
- užívání k přirodě šetrných materiálů a postupů
- mulčování
- zeleninové zbytky a bylinky
- ovocné zahrada a bobulové keře
- smíšená kultura/sitížení plodin/zelené hnojení

Místo, datum: *13.5.2021* Certifikát předal/a: *[Signature]*

Tento dokument byl vytvořen v rámci projektu „Přírodní zahrady bez hranic“. Projekt je spolufinancován z prostředků ERDF Evropské unie v rámci programu přeshraniční spolupráce. Cíl Evropské územní spolupráce Česká republika-Rekousko 2007-2013.